

23. Η νομοθεσία και η διοίκηση εκσυγχρονίζονται

1. Ποια εσωτερικά προβλήματα δημιούργησαν στο Βυζάντιο οι νικηφόροι πόλεμοι με τους γειτονικούς λαούς;

- Αποδιοργάνωσαν το στρατό των συνόρων και των ακριτικών περιοχών.
- Αποδυνάμωσαν οικονομικά το κράτος και στέρησαν την ύπαιθρο από εργατικά χέρια.
- Χαλάρωσαν την απονομή δικαιοσύνης και οι νόμοι δεν εφαρμόζονταν με δίκαιο τρόπο για όλους.
- Στέρησαν από πολλούς μικροκαλλιεργητές τα κτήματά τους και τους μετέτρεψαν σε δουλοπάροικους των «δυνατών».

2. Τι έκανε ο αυτοκράτορας για να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα;

Ο αυτοκράτορας Λέων Γ΄ ο Ίσαυρος, έκανε πολλές τολμηρές αλλαγές στη νομοθεσία και τη διοίκηση του κράτους.

3. Ποιες ήταν οι αλλαγές στη νομοθεσία και τη διοίκηση;

- Χώρισε την αυτοκρατορία σε μεγάλες περιφέρειες, τα «**Θέματα**», και όρισε ως διοικητές στρατηγούς, υπεύθυνους για την ασφάλεια της περιοχής τους.
- Μοίρασε δημόσια γη στους γεωργούς των ακριτικών περιοχών, με την υποχρέωση να την καλλιεργούν οι ίδιοι, αλλά και να στρατεύονται για να την προστατεύουν (**Ακρίτες**).
- Εκσυγχρόνισε τους παλιούς νόμους του Ιουστινιανού, τους προσαρμόσε στις ανάγκες της εποχής και τους δημοσίευσε στην «**Εκλογή**». (Συλλογή νόμων γραμμένη σε απλή γλώσσα, όριζε ότι: «όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στους νόμους και τη δικαιοσύνη»).
- Με το «**Γεωργικό Νόμο**» προστάτευσε την περιουσία των ελεύθερων γεωργών και των κτηνοτρόφων και εξασφάλισε καλύτερες συνθήκες ζωής για όσους ζούσαν στην ύπαιθρο.
- Αφαίρεσε από τους κληρικούς και τους μοναχούς τη δημόσια εκπαίδευση και επέβαλε στα εκκλησιαστικά και τα μοναστηριακά κτήματα τον κοινό για όλους φόρο.
- Ανέθεσε την τήρηση των «φιλόθρωνων» νόμων του στους δικαστές.

4. Πώς δέχτηκαν οι πολίτες τις μεταρρυθμίσεις του Λέοντα Γ΄ και των διαδόχων του;

Οι λαϊκές τάξεις τις δέχτηκαν με ανακούφιση. Οι πλούσιοι, οι «δυνατοί» και οι μοναχοί δυσαρεστήθηκαν, γιατί τα μέτρα αυτά τους εμπόδιζαν να κερδίσουν περισσότερα.